

<p>خبر پیرے فروش کفایت نمیکند هر نکست که ز لب تو بر دایت نمیکند یار من این طریقه رعایت نمیکند</p>	<p>باشخ خرقه پوش چه کارم که کار من از لوج نمسم و اعط خوش بودم مجوبه معشوق را رعایت عاشق شویست</p>
<p>جامی ببند لب که حرفت سخن نبوش ادراک رمز نمسم کنایت نمیکند</p>	
<p>برکت حرفت لعل قبا جام زرنهاد بر زرد و کیسه ناختن جگر کشاد از خون و شمنان رسم اسپ فتاد هم کرد پشت خویش و پی خدمت استیاد چون طبع نار سیده بامید عید شاد چشم بد زمانه ز عیدش بعید باد</p>	<p>شب ماه عید را ز شفق مرغ جلوه داد خونین دلی که بود جگر بسته اشک و دزد که لعل زربیا طلی که یافت رنگ شامی که در مقام غلامیش ماه عید جان رسیدگان بوایعید لطف او روزش بود همیشه ز نعت سعید عید</p>
<p>جامی چو ماه طلعت او دید عید کرد حاشاکه هرگز آیدش از ماه عید باد</p>	
<p>بهر موم آفت جان ساختند شاخ طلوعی را خرامان ساختند گرد و گرد آن ز رخندان ساختند کش ز نوک عنبره بیکان ساختند</p>	<p>تا ترا شکله بدینان ساختند قدس بیان تصویر قدرت حوا زا بر رحمت قطره های لطف نعت تیر مرغانت در جان چون نگذرد</p>

در آشکم را که غلطان ساختند	بهر علییدن بنجاک پاس لست
عاشقان از دیده میدان ساختند	بهر کعب جویان کنان راندی سمند

خواست جامی کز بتان بند و نظر
آن دو رخ بازش پشیمان ساختند

رشته جانرا بہر موسے تو پیشک و گر	ای ز شکیں طرہ ات در ہر د بندگی گر
ہر زمان دیوانہ میگردد و خرد شد و گر	زلت تو یارب چیز نچیر پست کز سوداگر
ہر خمی صد معلقہ و ہر حلقہ بندے و گر	چون رہد مسکین لم زان جعد غم در خم کہ دست
ہر زمین ناید بخون چونتو فرزندگی گر	گر پدر خورشید و نا در ماہ باشد فی ال
خوش نمی آرم کہ دارم در بندگی و گر	تا سماع قول مطرب دیند من حکیم
وہ کہ میدیاید شکستن باز سو گندی و گر	محتسب سو گندم از می او و عہد گل سید

دل گرفت از جامہ جامی رہ میخا نہ پرس
تا پے معشوق دے گیریم بکندے و گر

بعد پارہ دے دار و صنوبر	ز رشک قدرت ام سر و منبر
تو آن شاخ گلے ام شوخ دلبر	باغ خلد اگر شاخ گلے هست
کہ آرمیت باب دیدہ در بر	نہال حسنے و ما چشم داریم
چو شکیں دل کے اللہ اکبر	مرا کشتی و تکبیرے نہ کشتی
شراب سلسیل و آب کوثر	کتبایت زان لبکے پیشین

<p>خواب در قفس پر و اندر اشع</p>	<p>از ان در بزم خود می شود شن</p>
<p>خوشست از باد تو پو پو ستہ جامی و لے ایندم بدیدار تو خوشتر</p>	
<p>کارم از دست رفت دستم گیر ورنه بجران نیکند تقصیر نیست کس از جان خویش گزیر گر چه بادش کشیده در زنجیر گوشه گیر از کمان سفین تیر شرح شوق تو می کنم تقریر</p>	<p>عاشقم بیدلم غریب و ایسر مایا و نو زندہ سے مایم چه عجب کر تو ام گزیری نیست آب جو یاسے سر و قامتت ابرو و غمزہ بس اپنے صید ہر دم از اشک سرخ بر رخ زرد</p>
<p>جامی آشفستہ جوانی شد سود کے واردش نصیحت پیر</p>	
<p>خواب شد متنائے قوا ز سر منہارا سر و من زین فکر گذر مشوہر مخط رمغ شاخ دیگر زدی اسے اشک آخر سکہ بزر سگ کویت از وہ سہ نابہت</p>	<p>بخونم گر کشتی تیغ اسے سگر منہر امان بگذرم گفتی بجا کت مکن با قدش اسے دل یاد طوطے برخ نخل خیال او کشیدے رقیب احوال در دم نیک اند</p>

بنفشہ گر و گل در خواب بیدم	مغز شد بدان زلف بمنبر
چہ خوش باشد نیزم عشق جامے	سے اندر جام و دلبر در برابر
<p>عیدست دار و ہر کسی غم تماشا دگر صد خوب پیش آید مرا خاطر نیا ساید مرا نہ رہ مرا در خانہ نے جام و در کاشانہ بلکہ آخت از غم جان تن جنین نخواہم زین از من سپر این آن خواہم بخوان خواہی بران لے فاختہ دل می نہی بر قامت سیرد</p>	<p>مارا نیا شد غیر تو در دل بینا دگر زینا چو بکشاید مرا چون عاشقم جای دگر ہر خطہ چون دیوانہ گردم بصیرانی دگر می بین بر جنت سکون مرز و زور دگر محمکوم فرمانم بجان نبود مرا دگر گوئی نداری آگهی از قد و مالای دگر</p>
جامی نخواہد از تو دل زیرا کہ در چین و چگل	ہمچون توئی اسے جان و دل نبود دلا دگر
<p>ز دست سحر طایر قدسم ز سر سدرہ صفیر قدسیان بہر تو آستہ عشرتگدائس دو کمانداز میان تو و مقصود ہست بگسل از دل میر از جان کہ گزیرست از جان پس جانست کہ عکس رخ او پیدا خم دیر ز مے پیر نیست ایسانے</p>	<p>کہ درین دامکہ حادثہ آرام سیر تو درین نمکدہ چون غمزدگان بندہ سیر خولش را بہر چہ انداختہ دور جو تیر دلبران شاہد دل نہ کہ از نیست گزیر جرم آئینہ بود گر نبود عکس پذیر ہر دم فیض دگر سے رسد از بان سپر</p>

<p>مدعی گر بود کوبد از غصہ سیر پردہ بکش از رخ پردہ نشینان ضمیر</p>	<p>بادۂ لعل بر غصہ ایام ز دل زیر این پردہ ز نگار کسی محرم نیست</p>
<p>جامی آن راز کہ در پردہ معنی بہفت سے کلک تو ادا کرد با سخاں سفیر</p>	
<p>کز دلب بینم دہانت پرشکر نیست روزہ ماہ من بر ماہ و خور ہر دم از دیدار تو عید سے دگر من بوصولت از ہمہ شتاق تر خواہم آن حلوا کب شام و صبح با وجود ابروانت فطرس</p>	<p>روزہ چون سیدار کے شیرین سیر ماہ روزہ گر خورے شکر چہ پاک مرومان در روزہ و عشاق را روزہ داران میں ہر شتاق عید تا دہان بستم بر روزہ از حسد را روزہ داران را نیامد ماہ عید</p>
<p>ہر نماز شام جامعے بے لبت سے کشاید روزہ از خون جسک</p>	
<p>برتن از برگ سمن سپرنے نازک تر نیست در بیج قبا میں سے نازک تر گر نباشد ز حریرش کفنے نازک تر کہ ندیدم ز قوتناوک نکلنے نازک تر نیست کس از تو سیب فتنے نازک تر</p>	<p>لے ترا از گل سیراب سے نازک تر نیست بد بیج بدن رست بدین لطیف قبا ہر شہید یکے شمشیر تو خود دہشتہ دہا منہ از دست کمان ایدل جاہم سیرا زمین ہمہ تازہ نہالان کہ سیر آمدہ اند</p>

تاکشد غنچه خیالت بگذر سوچے چمن	بالب نازک و از لب و سنی نازک تر
تازگی سحت و صفت کند جامے بس	زانکہ گفتن نتوان زین سخن نازک تر
زہے زلف تہ ترا ہر طرف سپاہ دگر کجا روم کہ زد دست غمت کم فریاد چو جان دہیم ز غم غیر خار نو میدے گئی کہ بر سر راہ تو منتظر باشم حدیث شوق بنا بر تو چون کنم روشن اگر چنین زند از سینہ شعلہ آتش	ز ظلم چشم تو ہر گوشہ داخواہ دگر کہ نیست جز تو درین ملک شاہ دگر ز روید از گل با بیدلان گیاہ دگر مکن عہد خدایا گذر براہ دگر کہ جز خدا سے ندارم برین گواہ دگر جہان بسوزد اگر بر کشیم آہ دگر
مکش بیتیغ تفاعل کینہ جامے را	چہ سود از انکہ شود کشتہ بیگناہ دگر
اللہ اللہ ز کجا میرسد آن غیرت حور مے خرامد ز سر اپردہ اجلال لبون یکشاید ز سر گنج گرا نمایہ طلسم ہر کجا سایہ ز نقش ہمہ دست و فریب ہمہ دلدادہ او نید چہ ہشار و چہ ست ہر جانیکہ کند صبر بر و آسان ست	ہمچو خورشید فرو ہستہ بر رخ برقع نور تا ز ند جلوہ کنان خمیرہ بصرائے ظہور تا وہد حاصل آن گنج بہر فلس عور ہر کجا پر تور ویش ہمہ عیش ست سرور ہمہ دیوانہ او نید چہ نزدیک چہ دور مشکل اینست کہ بے او نتوان بود عبور

<p>مذہب شوق رخش بروز خود جاسے را باد آسوده درین خواب گران تا دم صوم</p>	
<p>خطیبت بر گل ریز شکست مسطور بلک حسن سلیمان توفی و لب قائم نماز چشم تو دارم ز جام لعن لبت تو در میان و بر آ تو هر شبی گردان مجوسی شیوه رندان ز شیخ شهر گزینت حریم میگرد خوشمانیت کو ضوآن بدور عاطفت شاه میکشد جامے سپهر مرتبه سلطان ابو سعید که شد</p>	<p>که باد آفت چشم بد از جمال تو نور بگرد خاتم تو صفت کشیده لشکر مؤ بیکد و جرحه بختاس بر من محمود فلک بگرد زمین با هزار مشعل نور ز ذوق درد کشان بهر شدت غرور که خاکرو بی این در کند بگیسوی حور ز جام ساقی بزم صفا شراب طهور سر سے عدل ز معمار عدل او بمو</p>
<p>صداسے نوبت جاہ و جلال او بادا درین مقرر نس ز کار خور و تا دم صوم</p>	
<p>اے تراد این گلبرگ بہاری پاک تر ریختی صد بیگینہ را خون کہ تیغ کنین تا دل غمناک از خود شادمان بدم ترا نیکو از اینست پاک از خون عاشق بختن شویم از آب قرہ سازم زلف سینه خشک</p>	<p>غنیچہ دارم ہر دم از شوقت کہ بیان کتر نیست شوخی از تو در عاشق کہ حال کتر حمد اندازم کہ ہاشم ہر زمان کتر گرم کشمی چہ پاکلے از ہمہ ہیاک تر چون شود از خون من آن حلقہ قرہ کتر</p>

بود خاک آستانت از عیار غیر پاک	شدر شست و سوا آب چشم کتون پاک
--------------------------------	-------------------------------

ریش بیرون ران کہ بہر پایوس مرکبت
شد جہاے برسره خاک جامی خاک تر

شدمہ عید از شفق چون جام زرباز آشکا چرخ باقدنگو نسالی کشد دهن بخون تخم عشرت ز آب میر وید بجاک سیکد تشد لب بزم ساقی جرعه برافشان شیشہ صاف ارنباشد کوسفال و بیاس حال در بزم زندان از می ساغر خوش	یعنی از آب شفق گون جام زند خالی تا شبے آرو چین فرخندہ ماہے در کنا ایکہ داری دسترس تخمی درین مزاج کا خشک شد کشت اسحاب لطف پار کیا رند در آ شام را با این تخلصا چہ کا محب بہر خدا مارا جمال خود گذار
--	---

سرفرو بردن بدلق زہد جہاے تاجے

عید شدر ویاسے خم گبر و لبطرت سر بر آر

ای ہانت لب لب زبان شیرین تر ترسد باللب تولاف سخن طوطے را در دل تنگ لبست پیچوشکر شیریت کلاک تصویر اگر خود زنی از قند جود نیشگر گرچہ ز ستر با قدم شیرین ست جامی از وصف لبست کہ بشکیند چہ	خندہ شیرین سخن گفتن از ان شیرین گرچہ بہت از ہمہ شیرین سخنان شیرین لیکن دیدہ خونابہ نشان شیرین صورتے از تو کشیدن نتوان شیرین نیست از قند تو اسے سز روان شیرین تکلفہ ناپید از آتشش زبان شیرین
---	--

<p>گند گل چون خست خود را صنوبر برین آرد اورا کشت از غمت سر چکویم جریمہ جااست حق ما بدستم ہر کہ بنید ساعد تو کش آن زلف از ہر جا ایجا تو اضع میکنم پیش سگانت</p>	<p>از ان دارد ز گل غنچہ دسے پر بریدش باغبان کا سحر با سحر ترا لعل آید آرسے حق بودم بدندان گیر ز انگشت تیر کہ بس بیچ و تا بست از کسر نشاید از فرودستان تکبر</p>
---	---

شدا زگرہ یرتن چون سو جا سے
 سنان در اشک همچون رشتہ د

<p>شد زلفت دل شکستہ سیر صبر اندک غم فراوانست پیر من خم بادہ کمن بست رفتی از چشم و حاضرست خدا وعدہ بوسہ باد بان منگن بندہ جامی اگر کشد مشیت</p>	<p>رب سهل عالیہ کل اسیر اینچہ دارم من از قلیس و کثیر مستفیض ز فیض باطن پیر کہ نہ غائبم ز پیش ضعیب بر من حسنتہ کارنگ بگیر تحفہ جان مطلق خود پندیر</p>
---	---

نیست بر طبع نازک بہتان
 نکتہ تحفہ الفقیر حقیقہ

عزبت انور چشمہ جهان بین باست یا
 ہے نورانہ چشمہ جهان بین کیاست

<p>خورشید او بیج کنگره کبریاست یار تا با برقیب مردم و از من جداست یار با من در نی مقام ندانم چراست یا کز چهره صبح دولت اهل حق است یا یارے نباشد اینک بر بنجد زرت یار</p>	<p>بزداک ره چوسایه فتادیم و همچنان دردی هست بدم هرتار موسی من یک جانک من جان مان مقام چون تیره شد ز ظلمت هجران ششم بود تخته بوعده رسد ز رخه شد ز من</p>
--	---

جامی تو وصل خواستی از یار و اد فراق
گر عاشقی مخواند بجز آنکه خواست یار

<p>قاسم چون حلقه شذریں شک و خیال بس دل من چون برسد بسکین از انجا از خیالش نیست جا چشم ارباب نظر سیم کو خامی مکن زین پیش لاف از حد می نمی از حلقه ساسه خویش انم بر سیم بر بالاسه زور نرم برام از غیر تر</p>	<p>حلقه ز باگوشه جا کرد ای سیمبر بسته زین خارات راه خلاص هر طرف انجمن که حلقه نبود گوش تو هرگز بی ز زینت آینه پیش بنا گوش تو گوش دانش برزان سگان از حلقه با خندم تو تا ترا ز دیده ام از حلقه بر بالای سیم</p>
--	---

نظر جامی را بویست حلقه خود گوش کن
گره بود در جز آن حلقه خود گوش کن

<p>دل صد پیر و جوان هست لبتش تو سیم دین افتد نظرت زان نمیزی از پان</p>	<p>گرچه طفلی و مبتوت شکر آلود شیر به پتیر خودم ساز که باره سیم</p>
--	--

وای گرنہ مردگار شود ہمت پیر زیر پہلوی سن آن نرم تراید از پیر گر گنم بخود سے بر سن بیچارہ پیر نتوان نقش حفاستنت از لہر شیر	رہن اہل طریقت شد آن نازہ جون گر گنم بہر کوسے تو ز خار استر عذب عشق تو ام طور سہر در ہم زد چند گریم ز عمت گاہ گزین رشمہ در
--	--

جامی آمد بہر کوی تو جان برکت دست

گر چہ این تحفہ بودیش سگان تو حقیر

خامعہ بعد از محنت پیران ہر وقت خچہ دل چون دل غنچہ است تا این سال داعیہ محنت دوری کہ بولی بود اے خوش آن دم کار و زورش گریم کنار چون دل عاشق صفابر وہں صوفی غبار شاہ گل زان کشاید نہ بظرف بیابا	گل بوشت خوش و زہر دوشتر در بہار ان غنچہ رادل فرم و خندان شاد مینا بدلالہ زارم عشرت سال ہمیشہ آند و دارم کہ گریم در کنار کشتے دامن افشان از غبار غم کہ از باران غامد آبانی میکند در جو سے کار آیتہ
--	--

آن سہی قدر کند بر مشہد جاسے گذر

بہر پاپوس سے از گل سر بر آرد سبزہ وار

دارم از اشک جگر گون جلد خون گنا سپیل چشم دجلہ یارم گر شو ما جز با کے قتادے بر نواب آباد بندہ گنا	بر کنار دجلہ دور از یار و محبوب از یار چون سواد دیدہ ہم در ما کند بعد از گر نبردی آنزوی خیرم از کف زمام
--	---

<p>بزه پاک به چوسایه قستادیم و همچنان دردی حدت بهم برتار موی من یک جانک من جان مان مقام چون تیره شد ز ظلمت بجز آن ششم بود نته بوعده س نه رنج شد ز من</p>	<p>خورشید اوج کناره کبریاست یار تا بار قیام بهمدم و از من جدا یار با من در نیمقام ندانم چراست یا که چهره صبح دولت اهل وفاست یا یارے نباشد اینک بر بنجد ز رست یار</p>
--	--

جامی تو وصل خواستی از یار و اد فراق
 گر ماستی بخواند کسبند آنکه خواست یا

<p>صفته را با گوشت چاکر ای سیمبر است این خجالات راه خلاص هر طرف آنچنان که حلقه بود گوش تو هرگز بی ز زینت استنگ پیش بنا گوش تو گوش دانش بر زبان سگان از حلقه باشد هم تو تا ترا ز رویه ام از حلقه بر بالای سیم</p>	<p>قاسم چون حلقه شد زین رشک و خیا هم بس دل من چون برد مسکین از انجازه از خیالش نیست شا چشم ارباب نظر سیم کو خامی مکن پیش و لاف از حلقه می نشی از حلقه ساسه خوبیش از هر حلقه سیم بر بالاسه زر زیم درام از خیمه تر</p>
---	---

نظم جامی را بوسیت حلقه و خود گوش کن
 گریه نبود در خزان حلقه خود گوش کن

<p>که هر طفلی و منوز من شکر آلوده شیم به پتیر خورم ساز که باره سیمین</p>	<p>دل صید پیر و جوان است عشق تو سیم دین افتد نظرت زین ندی از پیا سیم</p>
---	---

<p>وای گرنہ مردو گار شود بہت پیر زیر پہلوی سن آن زہم ترا پدا زہیر گر گنم بخود سے بر سن بیچارہ گیر توان نقش جفا سستت از لہجہ شیر</p>	<p>رہن اہل طریقت شد از تازہ جوان گر گنم بر سر کوسے قوز خار استر جذبہ عشق تو ام طور حسد بر ہم زد چند گریم ز عمت گاہ کزین رشتہ در</p>
<p>جامی آمد بیکوی تو جان بکعت دست گرچہ این تھنہ بود میش سگان تو حقیر</p>	
<p>فاعدہ بعد از محنت پیران چہ در نظر خنیچہ دل چون دل غنچہ است تا این بہار داعیہ محنت دورنی کہ بر دل بود اے خوش آن دم کار کرد خوش گرم در کنار چون دل عاشق صفا بردہ من صفا غلام شاہ گل زان کشاید رخ برون جویا</p>	<p>گل بوشت خوش ز ہر دوشتر و صلابت در بہاران غنچہ رادل فرم و خندان شان میناید لالہ زارم عشرت سالہم چشم آرزو دارم کہ گیرم در کنار کشتے دامن افشان از غبار غم کہ از باران آب جانی میکند در جوسے کار آئینہ</p>
<p>آن سہی قدر کند بر مشہد جاسے گذر بہر پاپوس سے از گل سر بر آرد سبزہ وار</p>	
<p>دارم از شک جگر گون جلد چون کنا سیل چشم جلد یارم گر شو ما و جزیبا کے فتادے بر خراب آباد لہجہ گنا</p>	<p>بر کنار دجلہ دور از یار و محبوب از یار چون سواد دیدہ ہم در ما کند بعد از گر نبردی آرزوی خیرم از کت زمام</p>

<p>این نریانم داوختارستان سید اولیک وقت کویج آمد بیدای ساربان بار سفر هر دم از شوق سفر چون اشتران سرخ هوا</p>	<p>نیست جز ارباب دل اول رخ خارا و نگار تا بیک باشد دل از بغد او یا نم زیر بار میکند بر روز دم قطره های خون قطار</p>
---	---

<p>پشت خم کرد و چو گردون ناقه را در بادیه گر شود با پارها سے دل برود جامی سوا</p>

<p>ای سحر و ترا سنبل مشکین بر سر بست سنبل تخمین شاه ریاحین لیکن تا ترا دیده ام از حسن جها سے به نیاز شاه دوران اگر این شکل شامل میزند هر شب هم فگند شعله بیا لین و بود سین دندان به تبسم نثار و ز بسین</p>	<p>عقلم از سر بر بودی دل و دین بر سر آمده کاکلت از شاه ریاحین بر سر سیکشم پیش تو سر چشم جهان بین بر سر تخت جاہت دید و فاسر تمکین بر سر تا سحر مشعلم از مشعله بالین بر سر کاید آن خوشترم از خواندن یاسین بر سر</p>
--	---

<p>جامی این نظم بخوان تا فلک از بهر نثار دانهار یزدت از رشته پروین بر سر</p>
--

<p>خوشا گل گل دست از ناز میان همین بر سر زیبای بی بالین سر نهاد و نگر غنا همانا لاله شمع جمع نوحیلان باغ آمد سما نیست پس مشکل کشاے اندر همین فخر</p>	<p>بساط سبز زیر پا و چتر ناز و ن بر سر پے بیمار پر سش آمده سر و همین بر سر که دارد شعله آتش میان انجمن بر سر کش آور دست شاخ گل طبع خوشتر بر سر</p>
--	--

<p>پے دقشک ستاوه سوسن چمن شیرین بر سناوه صحنہاے لعلین در عدل بر</p>	<p>ہفتہ سر فلندست م بر طرف جو گویا درخت گل زنازان سحر بہر قبیح نوشتا</p>
<p>قوانی شیخ مرغان گو خمشن باشی و ربتان کہ جامی آمدست از جملہ دلطف سخن بر</p>	
<p>سیکنم بار و گر دیدہ بیدار تو باز کہ ترا چہرہ بود باز و مرادیدہ فراز ہبجو شمع ہنری نیست بخیر سوز و گداز زاہد بخیر از عشق محسب اب نماز کہ نہم روی ادب پیش تو بر خاک نیاز ہر کہ ادراک حقیقت کند از حرف مجاز</p>	<p>لہذا بحد کہ بعد از سفر دور و دراز قرہ بر ہم نترحم پیش تو آری نہ خوش است ناشد از عشق تو سر شستہ کارم رسن با وجود خم ابروی تو اوم سے خواند لیک در شرع و قانیت سنا کہ از ان پے بوحید برد از الف قامت تو</p>
<p>جامی از شوق مقام تو نواسے کہ زند بہر عشاق رہ رہت بود سوسے مجاز</p>	
<p>دلہم زان فتنہ خون دیدہ خونیر کرا باشد حسین زلف دلاویر ترا اگر میل قتل ماست بر خیر زد و دآہ مشتاقان پر میر بود رنج محبت راحت آمیز</p>	<p>نظت فتنہ است لبہا فتنہ ایکن ولی آویختہ زلفت زہر مو و شکل قامت شدت شدت خلق تو چشمی و بود و دود آفت چشم خوشم با محنت درد تو آرس</p>

آتشاید کرد در رویت نظر تیر	الامی ماہ تبریزی کی چون
	<p>جو مولانا ست جامی ست عشقت تو بار خابہ رخشان سنس تبریز</p>
<p>ماندن از کار و جان طالب جانان کام طلب لب تنگ دہانان ہنوز مویہ کمان از عم موی میانان ہنوز لب نکشادہ بان فرود رسانان ہنوز کردی نایافتہ باد عنانان ہنوز تشنہ ریش مبتہ تیر زبانان ہنوز</p>	<p>پیر شدیم و بدل داغ جوانان ہنوز رشتہ دندان کشارندہ حرمان من تن شدہ موی و موگشتہ سفید دلم مردہ صد سالہ را فرودہ تو جان ہر خاک تو ام دست من بر کایت ہر لب سخن بستہ ام غنچہ دشاں ما چو خانہ</p>
	<p>جامی اگر چه نماز نظم ترار و سنتے سخنہ طبع تو اندسہ میانان ہنوز</p>
<p>یاد کن از برگ زیر عمر فوست و زینہ ز اب پیوین کہ کرد بر سر نہ کسب میر میکنند آہنگ لیکت تیغ آہنگ خسگان باغ دارند انتظار سحر سے ہند در راہ شان مرز غلہ رستیز باد عمر سروران کوہ و بیادین زینہ</p>	<p>از خزان برگ زن نیران ای گلچہرہ شد ز افشان نش میانک یسازد ہر باغ شد بزرگ اکنون ہم خوش سنگان سبز و موقوف بہار آمد بزرگ گل سبے ہر گل راحت کہ گلشن ادستان زابت سر و ماند از آد آسبے کہ گلہار اسبے</p>

<p>زودخواہ بود کار و خار بہر اہل راز بچو جامی صد گل معنی برون از طبع تیز</p>	
<p>دل از قید حریفان سبے خرد بگیریز قبول صحبت نیکان اگر نہ بار سے بسست نیا بچہ عشق ای پسر ترا این صفت گر کین ز حسد تا بکے ز اہل عصمت مدہ براحت فانی حیات باسنے را چونست ناصیحتہ در قبول در و کشان</p>	<p>تو مرغ زریں کے از دام دیو و دگریز سبکے بگوشش ز ہمتان بد بگیریز کہ ذکر اب کن از گفت گوی بد بگیریز اگر صفای دسے واری از حسد بگیریز بہ محنت دوسہ روز از عم ابد بگیریز نہ بر قبول کن اقبال فی زرد بگیریز</p>
<p>خمیر مایہ ہرنیک بد توئی جامی خلاصی از ہمد سے بایت ز خود بگیریز</p>	
<p>آمد بہار و گلرخ من درخت بہرین شاخ شگوفہ از خطر وے بخت لیک آمد بہ درخت گل اما چہ و نماندہ از سر و گل چہ سو د خیر گفتنم کہ من با یاد بوی کہیت چو آن ندر سید گل کبت افطرہ لالہ و زریں کہ غایب است غلتہ بعبش خندہ زمانہ چو چمن گل</p>	<p>خندیدہ باغ چشم من از گریہ بہرین باشند آہ سر و منش صد خطر بہرین چون آن نہال تازہ نیامد بہرین زان سر و گلندار نزارم خیر بہرین دانشگشان کرد بلبستان گذر بہرین چشم و چراغ و دم سادہ نظر بہرین جامی چو لالہ زرقی خون بہرین</p>

<p>یاد باوت که زمن یاد کردی هرگز کردم آباد بصد خون جگر خانه چشم گوشت امی سمیر از حلقه زر گشت گران بارها از لب خود عشوه شیرین داد یافتی بر سر من منصب چاهی لیکن حسن ارشاد بین بسکه در اطوار سلوک</p>	<p>دل ناشاد مرا شاد نکردی هرگز جادریں منزل آباد نکردی هرگز یا تو خود گوش به فریاد نکردی هرگز فکر جان کندن فریاد نکردی هرگز کار بر قاعده داد نکردی هرگز جز بحسن خودم ارشاد نکردی هرگز</p>
<p>بند و جامی نکند از تو جز این آزادی که ز بند خودش آزاد نکردی هرگز</p>	
<p>فرمان بگذردی سر و سرافراز باز هم چشم مستت را که با من زعم گفتمی مسوزان پیمانست رقیب کشته شد احمق کشته مناز و بی تو ما را هیچ چاره چو پر یکشا و مرغ جان پرویز</p>	<p>چو سایه سرور از یاد در انداز کند صد ناز پیش از بهر کینان که آتش شمع را گویند مگذا خوش است احمد را سهل ز آغاز بیای چپارگان را چاره ساق بام قصر شیرین کرد پرواز</p>
<p>جداماند ز تو جاسمے تولید ز کشته بر نیاید هرگز آواز</p>	
<p>تیر مژده تنه بل آنگس یسند از</p>	<p>ز بن پیش میان دل و جان جنگی</p>

<p>وقت غم و در دست دل امی مایه عشرت سختی دل خویش گوی پیش رفیقان بر عارض چون کیم میفر خط مشکین پرخیزد به قانون نبود ناله زارم من ستم از آفت خود دست این</p>	<p>ره جانب این نمکده تنگ مینداز در حلقه مرغان حرم سنگ مینداز در آئینه صاف دلان رنگ مینداز چنگ تو ام از چنگ خون چنگ مینداز در کوزه دگر خرمی گل رنگ مینداز</p>
<p>جامی بقدرش شعر ترا راست شد آهنگ این ز فرم شوق ز آهنگ مینداز</p>	
<p>رفتی و من ملازم این منزل مینور رانری چو برق محل خود گرم من بگست چون زمام سر رشته حیات ای کشته دل ز تیغ جفای تو ام دو نیم من مرغ نیم بسلم از شوق تیغ تو ز سود جسم غرقه بخون زیر خاک و</p>	<p>ز اب قره بکوی تو پا در گل مینور در گریه و فغان ز لب محلم مینور دست از دواں محل تو بگلم مینور با من بول مباش که من بگلم مینور تو تیغ ناکشیده بزم بسلم مینور مستغرق مشایبه قاتلم مینور</p>
<p>جامی نهاد چشم بطاق فر از خویش یعنی به شکل ابرو سے تو ما علم مینور</p>	
<p>دیدم خرد خاک درت خواب نه بیدار گز چشم قلاب تو به کشش خاطر ما</p>	<p>تشنه در واقعه خراب نه بیدار گز چون خم زلفت تو قلاب نه بیند بهر گز</p>

<p>بہر زمان دل لہنگ کو تو مشتاق ستا ہر کہ در کو تو پہلو بسر خاک نند دو من گرشب از نیسان ہون بند تو رعایت کہ دل از سجدہ آبرو تو د</p>	<p>سیر سے از صحبت اجاب نہ بنید ہرگز راحت از بستر سخبات بنید ہرگز خانہ ام پر تو متباب نہ بنید ہرگز عابد شہر بہ محراب نہ بنید ہرگز</p>
<p>جامی آن صوفی صافیت کہ با یاد لب خرقہ خردین سے ناب نہ بسند ہرگز</p>	
<p>ز ہی مہر از رفت شرمندہ نیز ز دست عشق تو دوار کہ جویم مکن بے سوجے مارا گنگا گذشتی و بعد ناز و کرشمہ چو خوش آباد شد کوی خیاب کمر ہلاک جان من شد</p>	<p>ز خیل عشق تو سلطان سپہ نیز کہ دارد داغ عشقت باوشہ نیز چو کشتن تیوانی بے گنہ نیز نکردی سوسنا قان نگہ نیز فدائیش باو مسی خالقہ نیز خدارا بر شکن طرف کلا نیز</p>
<p>قدم کے می نہی بر چشم چامے کہ کمتر در ریش از خاک رہ نیز</p>	
<p>درین رہ حضرت عبت ہر ہم سب حریت کنج حلو تمانہ فطر طراز آستین دلق تجرید</p>	<p>حریم نیستے منزل گم سب دل ہشیار و جان گم سب و ما تو قیقی الا باللہم بس</p>

چرامت کشم بہر چراغی	فروغ مجلس از شمع بہم نہیں
مراگرد دولت شاہنشہی نیست	فراغ از دولت شاہنشہم نہیں
زیردن گر لباس تو پونہ نیست	جلکبتہ ز خون تہ در تہم نہیں

پو جامی گرتہ کوتہ آستینم
زشت سفردست کو تہم نہیں

عید شد ہر کس یاری عیدنی دارو ہو	عید ماو عیدی ماویدن رومی تو بس
عید مردم دیدن بر عید ماویدار تو	ہمچو عید ما مبارک نیست عید ہمچو بس
عیدقیا چون دشنت شد آخر اجمی رشید	ہمچو صبح از مرد دل با ما بر آدر کینفس
ما اسیر ہر دو خلق محرم ہر دم وصال	زاع با کل ہمدم و بلبیل گرفتار قفس
سوخت جان من اگر آہی کشم معذرت	دو دخیل و لاجرم ہر جانند آتش نجس
پڑہ گفتی افکنم بس روز عید از پیش رخ	عید آن وعدہ را دیگر منہنگش نہیں

میرسد فریاد جامی بے رخت ہر شبناہ
اسے مر نامہربان روز بفرما دوش برش

گردی ہر دم نمائی چہ کند کس	در چشم تر ہم نمائے چہ کند کس
آئی بریم آندم کہ شوی از ہر فارغ	آن نخطہ اگر نیز نیائی چہ کند کس
ہر روز جدا از تو کشم خشت در و	گرد پر کشد روز ویدائی چہ کند کس
چون زلفت تو بردا من گل عالیہ سایہ	از نیل تر عالیہ سائی چہ کند کس

گر صبر هم از دل بر بانی چه کند کس زان خوان گرم غیر گدائی چه کند کس	هوش از بر بانی و خرد صبر توان کرد جامی اگر آن شوخ نهد مائده وصل
گفتی که خدر کن ز بلا چون تو بلا جوی سر تا قدم آشوب و بلائی چه کند کس	
نالاه من شنوا از زمره چنگ مپرس موجب ناله مرغان شباهنگ مپرس سبب این نکره دیگر از دهن تنگ مپرس سبب بزم نشین را از صف چنگ مپرس قصه نام بگو قاعده تنگ مپرس قطع این مرحله از بارگه لنگ مپرس	جام لعلش نکره از باده گلرنگ مپرس جلوه شام گل بن سحر از حجاب ناز تنگستان ترا کام دل اندر غیب است عاشق کام طلب را ز عم دور و لگو سے نام من مایه تنگ ست بجائی که منم با و پایان نتواند ره عشق سپرد
جامی امید وصال حرم ارهست ترا راه می بین و قدم مین و فونگ مپرس	
کاروان چون شردان شربت نریا و جری چون زید بآب از مرغ مسکین نفس از گل آس گل در درنگ رخا رخا تو مرا جانی و بجان بر نمی آید نفس از همش بگسختی با و پرو بال گس	رفت عقل و صبر هوش ابرو کن از خاک تا بود جان در تن از و عارض خالیت از دم شوق تو غیر و ز دولت مهر قیب کین نفس خاسم بر آرم لیک بے تو چون کنم چون تم گو بود اندر ضعف تا غنکبوت

گر تو فریاد من از ضعف نتواند رسید / اس کے ہمہ فریادم از تو تو بفریادم رس

بر درش خرمی نوشتم از کمال ضعف دل

گر بود در خانہ کسں جامی ہمین بکیرن بس

ای باد صبح آن گل سیراب را بپرس از مال کرده ایم چو دریا نہ گریہ چشم کو تہ کنم حدیث ز زندان پاکباز احباب از فرقتش از دیده نوریت دل را بدین سجد و کنان پیش ابرویش جان کز تم رسید ز نوشتن بدیش سجد	وان ماہ شب در جہانتاب را بپرس آن وز تاب گوہر سیراب را بپرس یا در دفع و عہدہ قلاب را بپرس آن نور بخش دیدہ احباب را بپرس آن بیت پرست گوشتہ محراب را بپرس از حال طوطی آن شکر تاب را بپرس
---	--

جامی خواب بد کہ مہ در کنار او ست

تصیر خواب عاشق بنو اب را بپرس

آن دو تیغ را جامع آیات زیبائی شناس حال عاک سینه کاہ ز خرقہ میدارم نہان پاس انفاس ست میگوم طریق راہ عشق مزاج عمر مرشد گوئی وقت درو گر نبائی تو بودیران شد بجز لنگر کہ ست بالباس فقر ناید خلعت شابی درست	خوب رویان کرده ز اینجا آیت حسن قہجبا عاشق تو ہم گفت ازین پس چہ پیغم در کجا جان شد از اہلانی کاین نفس داشت با کز خیال ابرویت خم گشت تپت چمن دش محکم از خشت مہ خم و قدر عیشم را سا بشست با شد جامہ نمی طلہ نہی پلا
---	---

	<p>کم شنو آوازه طاس فلک جامی که بود آن سر سوانی کنعانیان ز او از طاس</p>	
<p>سهرت پدید ز خط این دایره زنگارش سایه بر بام فلک می ننگند دیوارش وای من گرفتارند بگردن خمارش کار مایانفت کشا و از گره زنگارش سهر آن کار زانسته مکن انگارش نقد انقاس غریب است غنیمت درش که ز خونابه دل لعل بود منقارش بود آن حسن و الطف سمانی زنگارش</p>		<p>گردش جام که زد و صنع از لب پیکارش سرمه و در نیانته که از رفعت و قدر نسبت وجه من محمود ز خیر این دل کهن نبدد به بر مقام که در اطوار سلوک خیرستان طلبد هر چه کند باوه فروش گسل بکنیس از صحبت عیسی انفسان طبع گویا که من آن طوطی شکنت جامی اشعار دلاویز تو خدستی نفیس</p>
	<p>همه قافله بند روان کن که رسد شرف مهر قبول از ملک التجارش</p>	
<p>بماناد در جفا کار که نوشتی روح طبعش بترنمزه کن جفا میان هر دو پیش دست از لب سلامی تا کم نمی الحال پیش رد آن میل خون ز جوحد و کما تقوی پیش بود آن حلقه در تنگی خزون از حلقه پیش</p>		<p>رخت گز خط مشکین شد من صفی پیش فتاد اندر کشاکش دل از چشم دایره پیش تساع جان به بخوابی ز من گز خود نمی آبی بنم حکم فتح الباب اشک تارقم نیز گر کرد میانت گشود چون بهم خود حلقه</p>

اجازت ده خدایا تا بوم بهر نظمیش	لب مر سیلماست و برده دایم اعظم خطا
	<p>نمادی پایجوی عاشقی جامی ز مهر بگذر زمر و مکر است آتکس از کشتن بودیش</p>
<p>سیل و ماه را کردی هم آنخوش سنتش در دیده جا کردم تو در گوش چنان لعلی که از جان می برده باش که کردی لعل شیرین را فراموش بلو لعل را گیر که خاموش از آن خونیک در دل نیز در جوش</p>	<p>نمادی لعل رنجان بناگوش در اشکم شدار عکس نسبت لعل ترا از هر طرف در گوش لعلیت چه بودی کو بکن لعل تو دیر کی زلعلت گر کنم در یوزه کامی مرا بر هر قره لعلیت آتا</p>
	<p>زلعلش چون تدری رنگ جامی ز خون دل شراب لعل مینوش</p>
<p>بهر عقل و صیر وین میر سپاه سازش تا برسد بکلام دل از قره را سازش تا ز سواد چشم خود چتر سپاه سازش یا د تو بگذرد میل مایه آه سازش گفتم اگر بسز ز نه افسر چاه سازش من رگ جان ز تن کشم رشته چاه سازش</p>	<p>رو چونند بک دل عشق تو شاه سازش دل که بسینه گشت خون از غم پایوس تو سوخت ز تاب خورشید کاش برید چاه سازش خواتم اگر دمی ز غم بی تو به عشرت و طرب چون بصفت تعالی تو از پی سجد سر نم از چه بیم اگر در زلفت آیم آن زفن</p>